

# İslâmiyetin koruduğu beş değer

**Osman Bey: “Daha önceki peygamberler döneminde içki yasağı var mıydı? İslâmiyet’in evrensel yapısıyla bu haramı nasıl izah edebiliriz?”**

Hayat kısadır, ömür azdır, ecel ansızın gelmektedir, dünya hayatı yerini âhiret hayatına çabuk bırakmaktadır, ebedî hayat bu kısa hayatta kazanılacaktır, bu kısa hayat o uzun ve sonsuz hayatın çekirdeği hükmündedir ve burada kaybeden,—Allah bağışlamadığı takdirde—artık daha kazanma imkânına sahip değildir.

Peygamberler insanları ısrarla bunun için uyarmışlar ve nazarlarını âhirete yönlendirmişlerdir. Fakat insanoğlu tarih boyunca kısalığına rağmen hayatında zevkinden ve sefâsından geri durmamış; imkân buldukça--genelde—haram-helâl demeden yemeyi, içmeyi ve eğlenmeyi ihmal etmemiştir.

Peygamberlerin getirdikleri İlâhî mesajlar, hep şu beş değeri korumayı hedeflemiştir: Dîn, can, akıl, nesil ve mal. Nitekim sağlıklı bir inanç ve ibâdet hayatı için “dîni”, kullukta kemâl dereceye ulaşmak için “canı”, tutarlı düşünmek ve müstakim karar vermek için “aklı”, maddî mânevî dengeli ve edepli bir gelişim kazanmak ve insanlığın devamlılığını temin için “nesli” ve geçimi, iâşeyi ve helâl yollara sarfi sağlamak için “malı” korumaya her zaman ihtiyaç vardır. İlâhî dinlerde bu beş kıymet hep korunmuş ve bu beş kıymete zarar verecek davranışlardan insanlar uzak tutulmuşlardır. Fakat toplumların inanç, ahlâk, kemâl, kültür, medeniyet ve görgü seviyelerinin farklılığı, kendileri için sakındırma şiddetinin ve hükmünün de farklı oranlarda tecellî etmesini netice vermiştir.

Meselâ içki, insanlık tarihi kadar eski bir din, akıl, can, nesil ve mal düşmanıdır. Yani beş kıymete karşı da zararlıdır. Önce işe akli zaafiyete uğratmak ve tahrip etmekle başlamakta, sonraları bünyede kalıcı illetlere yol açmakla cana ve nesle zarar vermekte, gereksiz bir fâhiş gider olması hasebi ile mâlî bütçeyi sarsmakta ve bütün bu zararlar dînî hayata negatif, yani olumsuz değer olarak yansımaktadır. Yeni dünya insanını ve modern toplumları bilumum kötülüklerden arındırmak isteyen Kur’ân, hemen her kötülüğün anası hükmünde bulunan içkiyi bunun için haram kılmıştır. Fakat önceki Peygamberler döneminde ayrıntıda nelerin haram kılındığı konusunda sıhhatli bir bilgiye ulaşmamız bir hayli zordur. Şu kadar söyleyebiliriz ki; insanlara seviyelerince hitâp eden ve kaldırılabildikleri kadar mükellefiyet yükleyen Cenâb-ı

Hak, teklif ve tebliğlerinde “tevhid” esasını ve temel îmân esaslarını önemle ikame etmiş ve korumuş; peygamber gönderdiği kavmin aşırı boyutta hangi tür kötü huy ve alışkanlıkları varsa o kavmi onlardan sakındırmış; fakat o kavim için zaaf ve aşırı düşkünlük konusu olmayan sâir kötülükler hakkında--sırf şefkati ve merhameti gereği--bir hüküm indirmemiştir. Unutulmamalıdır ki, İslâmiyet’ten önceki dinler mahallî muhtevalı idi ve nâzil olduğu mahallin ihtiyaçlarına cevap niteliği taşıyordu.

Fakat İslâm dîni cihanşümuldür, evrenseldir; bütün cihana ve bütün zamanlara şâmindir. Cenâb-ı Hak İslâm dîninin hükümlerini yalnız bir kavmin zaaflarına veya alışkanlıklarına göre değil; bütün kavimlerin, bütün zamanlarda, bütün ihtiyaçlarını, bütün ahlâkî zaafalarını ve bütün kötü alışkanlıklarını ihâta edecek ve cevap verecek derecede teşrî kılmıştır. Nitekim İslâmiyet sonrası dönemlerde, Müslüman olsun olmasın, İslâm’ın emir ve yasaklarının faydaları ve maslahatları beşeriyet tarafından aklen ve ilmen teslim edilmiştir. Bugün hemen her dünya toplumu meselâ temizliğin, doğruluğun, dürüstlüğün, nezâketin, çalışkan olmanın, hakkın ve adâletin üstünlüğünde hemfikir; zinânın, içkinin, kumarın, hırsızlığın, yolsuzluğun, yalan söylemenin, adam öldürmenin, iftirânın, zulmün, kirliliğin, hilekârlığın ve tembelliğin zararlarında da birleşmiştir. İçkiyle ve uyuşturucuyla hemen bütün toplumlar savaş hâlinedir. Oysa bütün bu değerler teşrî bakımından İslâm’a dayanmaktadırlar. Yani bugün artık medenî dünya tarafından çoğunlukla paylaşılan helâller ve haramlar İslâm’ın öz malıdır.

Öyle ki, İslâmiyet bugün dünya milletleri tarafından hâlâ anlaşılamayan veya geç anlaşılan bir dîn ise; Bedüzzaman Hazretlerinin bir asırdan beri dile getirdiği gibi; bunda biz Müslümanların doğru İslâmiyet’i ve İslâmiyet’e lâayık doğruluğu yaşamakta ve model olmakta gösterdiğimiz şiddetli zaafın ve aşırı kötü örneğin büyük rolü vardır. Biz elimizdeki hakkı yaşamadığımız için; ecnebîler davranışlarımıza bakıp elimizde bulunan dîn hakkında karar vermişler ve maalesef İslâmiyet’i tanımakta yetersiz ve geç kalmışlardır.

Demek, diğer kötülükler gibi, bütün kötülüklerin anası ve besleyicisi hükmünde olan içkinin haram kılınması da, İslâmiyet’in cihanşümül niteliğinin bir gereğidir.